

YATARKEN ABDESTLİ YATIN!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, değerli kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelizden razı olsun... Cumanız mübarek olsun... Size İzmir'in Yeni Şakran kasabasından hitab ediyorum. Buraya bizim İSPA Turizm şirketimizin bir işi için gelmiştik, nasib buradan imiş.

a. Mü'mine İftira Etmek

Size ilkönce Hazret-i Ali Efendimiz RA ve KV'den rivayet edilmiş bir hadis-i şerifle, söze başlamak istiyorum bu cuma sohbetimde... Hazret-i Ali Efendimiz RA'dan rivayet edilen hadislere, daha başka bir önem veriyorum ben. Çünkü, Hazret-i Ali Efendimiz'i seven bütün insanların, onu candan dinleyeceğini biliyorum.

Peygamber SAS Efendimiz'in bu hadis-i şerifi, ahlâk ile ilgili bir konuyu anlatıyor. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:¹

مَنْ بَهَتَ مُؤْمِنًا أَوْ مُؤْمِنَةً أَوْ قَالَ فِيهِ مَا لَيْسَ فِيهِ أَقَامَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى تَلٍّ مِنْ نَارٍ حَتَّى يَخْرُجَ مِمَّا قَالَ فِيهِ

(ابن النجار عن علي)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.1016, no:7924; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.131, no:21695.

RE. 411/13 (*Men behete mü'minen ev mü'mineten ev kàle fîhi mâ leyse fîh, ekàmehu'llàhu azze ve celle yevme'l-kıyâmeti alâ tellin min nâr, hattâ yahruce mimmâ kàle fîh.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu hadis-i şerif bühtan, yâni iftira etmek ile ilgili bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men behete mü'minen ev mü'mineten*) “Bir mü'min erkeği veya bir mü'min hanımı iftira ile anan, ona iftira eden; (*ev kàle fîhi mâ leyse fîh*) onun hakkında, onda olmayan bir kusur varmış gibi yalan yere, ‘O şöyledir, böyledir...’ diye konuşan bir kimse...” *Behete* fiili, bühtan etmek demek. Buna iftira atmak diyoruz. Yalan yere birisini, kötü bir vasıfla yad etmek. Allah bunu cezalandıracak. Mü'min de olsa; namazlı, niyazlı, imanlı bir mü'min ama, iftira etti öbür kardeşine... Mü'min erkek kardeşine veya mü'min hanım kardeşine... Buradaki kardeşten maksat da, din kardeşi. Yâni, bir müslüman erkeğe veya bir müslüman kadına iftira etti bir insan...

Tabii bu ötekisine zarar veriyor. Yazık, yapmaması lâzım, ahlâka uygun değil... Birisi onun aleyhinde konuşsa, kendisi de hoşlanmaz tabii. Bir ölçü de bu... İnsan kendisine yapılmasını hoş göreceği şeyi başkalarına yapmalı; kendisine yapıldığı zaman hoşlanmayacağı şeyi de başkasına yapmamalı!..İnsan hiç kitap okumamış olsa, hiç ilmi olmasa bile, ahlâkî esas olarak, kàide olarak bu yeter. Yâni, “Bunu bana yapsalardı,

ben hoşlanmazdım; o halde ben de başkasına yapmayayım, o da hoşlanmaz herhalde...” diye, insanın yapmaması lâzım!..

Ama insanlar boş durmuyorlar, yalan yanlış, kuru iftira diyoruz... Bilmiyorum sulusu nasıl olur, kurusu nasıl olur iftiranın ama, kuru iftira deniliyor işte, yâni asılsız, esassız, uydurma laflar... Bunu şahıslar da yapıyor, daha kötüsü gazeteler de yapıyor. Gazeteler, mecmualar, televizyon kanalları, radyo kanalları... Türk ceza kanununda, bir insan bir suçu basınla işlediği zaman, cezalar katlanır. Çünkü, bir çok insan dinliyor, bir çok insan okuyor onu... Onun için cezalar ağırdır.

Tabii, ilâhî kanunda da, herhalde bir insan hakkında söylenen bir kötülük, sadece bir kişi tarafından duyulur da, onun kafasını karıştırırsa, onun iftira edilen insanla güzel münasebetlerine tesir eder, onu bozmağa sebep olursa; nihayet zavallı, iftiraya uğrayan insan bir insan kaybetmiş olur. Ama bu basın yoluyla, radyo yoluyla, televizyon yoluyla olursa; binlerce, milyonlarca insan, böyle yalan yanlış şeylerden etkilenir de, haksız olarak, yanlışolarak birilerine kötü gözle bakarsa, kötü sanarsa, kötü zan beslerse; o zaman suç kat kat daha büyüyordur muhakkak ki...

Şimdi böyle bir insan ceza görecektabii, ettiğini bulacak, Ahirette Allah onu bu suçundan dolayı cezalandıracak.

“—Ama efendim, bu başka zaman başka iyilikler yapmış, namaz kılan bir insanmış, hacca da gitmiş... Babası da müftüymüş, dedesi de şeyhmiş...” filân.

Bazen böyle söylüyorlar. Birisiyle tanışılıyorsunuz; bakılıyorsunuz adam hatalı bir yolda, kötü bir iş yapıyor. “Yâhu, böyle yapma!” filân diyorsunuz. Biraz münakaşa ediliyorsunuz. Bakıyor ki, sizi biraz çetin ceviz olarak görüyor, “Bunun alt edemeyeceğim gâlibâ!” diye düşünüyor, bu sefer geri adım atmağa başlıyor:

“—Zâten benim ailem de müslümandır. Ben küçükken Amme cüzünü de okumuştum. Benim dedem de hocaydı. Benim akrabam da hacca gitmişti...”

İyi ama, onların sevabı onlara; sen işte onların yolunda gitmemişsin! Senin de kendinin iyi olman lâzım!..

İftira eden kimse cezâ görecektir. Mü’min de olsa ceza görecektir. Kâfir olunca zâten ceza görecektir. Mü’min olmayan insan, zâten ebediyen cehennemde yanacak, onda şek şüphe yok... Mü’min de iftira ederse, o da cehenneme girecektir. Ne olacak?..

(Ekâmehu’llâhu azze ve celle yevme’l-kıyâmeti alâ tellin min nâr) “Allah onu kıyamet gününde ateşten bir tepenin üstünde ikâmet ettirir. Ateş yığını olan bir tepenin üstünde, bu iftiracı adam durdurulur. *(Hattâ yahrucê mimmâ kâle fîhî)* O iftira ettiği adamın mâsum olduğunu itiraf edinceye kadar ve o iftira etmesinin cezasını

çekinceye kadar, o ateşten tepenin üstünde cayır cayır yanar, azab görür.” diye, Allah-u Teâlâ Hazretleri bildiriyor.

Şimdi, tabii benim hatırıma geliyor ki, bütün insanlar doğru düzgün, dürüst, sağlam sözlü, kibar, zarif, arif, kâmil insanlar olsa... Olmuyor. Olmayınca tabii, hem ahirette cezası var, hem de dünyada bunun bir cezası olması lâzım!..

“—Efendim, basın yoluyla işleniyor iftira... Televizyon yoluyla işleniyor. Bunun cezasını kim verecek?..”

Eğer kanun vermezse, yâni kanundan kaçma yollarını bulurlarsa, veyahut birisi davacı olmadı diye arada kaynar, giderse; o zaman toplum bunun cezasını vermeli!..

Toplumun cezası nedir?.. Toplum, “Sen yalancısın, iftiracısın!” der, bir daha o gazeteyi almaz. Bir daha o radyoyu dinlemez. Bir daha o televizyon yayınına iltifat etmez.

Amerika’da yüksek tirajlı bir gazete bir müstehcen fotoğraf yayınlamış. Yâni, Amerika’nın aile hayatında da hoş karşılanmayan, çirkin bir fotoğraf yayınlamış. Kim bilir hangi konudaydı...

Diyelim ki, tirajı sekiz milyonmuş, Amerikanın ölçülerine göre... Gazetenin ismini unuttum ama, olay gerçek bir olay. Ertesi gün gazetenin tirajı pat diye düşmüş, üçte bir, dörtte bir nisbetine düşmüş. Yâni toplum cezalandırıyor. Nasıl cezalandırıyor?..

“—Sen benim ahlâkî anlayışıma, terbiyeme uymayan çirkin bir karikatür neşrettin. Sevmedim bunu, beğenmedim; almıyorum senin gazeteni!” diyor.

Tiraj düşmüş. Tiraj düşünce tabii, iadeler fazla geliyor bayilerden... Gazete sahipleri hemen anlamışlar hatalarını; özür dilemişler, karikatüristi cezalandıracağız demişler, sorumlu yazı işlerini değiştireceğiz demişler... Sonuç değişmemiş. Yâni halk teveccühünü kesmiş, ona olan iltifatını döndürmüş, vaz geçmiş, o gazeteyi almamağa başlamış. Tabii, derhal cezasını bulmuş oluyor.

Bu toplumun cezası... Eğer toplum faziletleri, ahlâkları, güzel davranışları sever ve desteklerse; o zaman faziletleri işleyen, güzel ahlâklı davranan, iyi işleri yapan insanlar çoğalır.

Kadir bilen insanların arasından, kadri bilinen insanlar çoğalır, kadir bilme duygusu çoğalır.

Ama, adam her türlü yalanı söylüyor, yalan olduğu belli, kanûnen ceza yiyor. Kanun cezalandırıyor, sen yalan söylüyorsun diye...

Millet yine aynı gazeteyi almağa devam ediyor, aynı televizyon yayını izlemeye devam ediyor. Bu topluma da bir sorumluluk yüklüyor.

Allah diyecek ki muhtemelen:

“—Niye o kötü insanı destekledin?

Niye emr-i ma’ruf nehy-i münker vazifeni yapmadın?.. Niye kötü olduğu halde, ona iltifatını devam ettirdin?..

Niye iltifatını kesmedin, teveccühünü bırakmadın?..” diye, sanıyorum onlara da ahirette bir sorumluluk olur.

Onun için, insan sevgisini bile kullanırken, sorumluluğunu düşünmeli, sevilmecek bir şeyi severse, Allah’ın bunun hesabını soracağını bilmeli! Kötülüğü destekliorsa, kötülüğü desteklemesinin de bir cezasının olduğunu bilmeli! Bu bir ahlâkî konu...

Tabii, bu hadis-i şeriften çıkacak ders nedir?.. Kat’iyyen kimsenin aleyhinde yalan ve iftira söylemememiz lâzım! Çoluk çocuğumuzu iftira etmeyecek, yalan söylemeyecek, bühtan etmeyecek; birisinin ar, namus, izzet ve şerefiyle oynamayacak terbiyede yetiştirmemiz lâzım!..

Tamam, bunlar bizimle ilgili hususlar. Bir de böyle yapan insanlara, emr-i ma’ruf nehy-i münker vazifemiz var:

“—Yapmayın, etmeyin, ayıptır, günahtır!.. Bak sen bunu yalan söyledin!” dememiz lâzım!..

Bunu da tabii bazı insanlar, bazı insanlar anlamaz. Hani deniliyor ki, “Yüzü Fransız köselesi gibi, hiç kızarmıyor.” Veyahut, deniliyor

ki: “Tükürsen yağmur yağdı sanıyor, ‘Yâ Rabbi şükür!’ diyor.” Yâni, duygusuz, vurdum duymaz, yüzü kızarmaz insanlar var. Onlara da maddî bir ceza olmalı ki, sonra da bu terbiyesizliğin bu toplumda çok büyük bir aksülamel [reaksiyon] ile karşılaştığını, çok nâhoş karşılandığını anlayacak, yapmayacak.

Toplumun terbiyesi bu... Yâni insanın bir ana terbiyesi var, bir aile terbiyesi var, bir de toplumun terbiyesi var...

Bizim toplumumuzda, bazı şeyleri yapmak isteyen kimselere toplum müdahale eder; “Yapma böyle!” der, engeller. Yapamaz! Yapan, o işi yapmakta cesaret bulamaz.

Demek ki, bir de böyle bir vazifemiz olduğunu, toplumsal vazifemiz olduğunu, sevgili dinleyiciler, unutmayalım!..

Hazret-i Ali Efendimiz RA’dan rivayet edilen bu hadis-i şerifi hatırımızda turalım!

Tabii bir de konuşurken, konuştuğumuz sözlerin kaynağını düşünelim!.. “Ben bu sözü söylüyorum, filânca hakkında böyle deniliyor; ama bu doğru mu yanlış mı?..”

Doğruyu yanlıştan ayıracak bir meziyetimizin de olması lâzım!

Peygamber Efendimiz, mü'minlerde böyle bir meziyetin olduğunu beyan buyuruyor. Diyor ki:²

اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ

خ. فى تاريخه، ت. غريب، وابن السنى فى الطب، حل. عن أبى سعيد؛ طب. خط. والحكيم، وسمويه
عن أبى أمامة؛ ابن جرير عن ابن عمر

RE. 14/12 (*İttekù firâsete'l-mü'mini*) “Mü'minin ferasetinden korkun! (*Feinnehû yenzuru bi-nûri'llâhi*) Çünkü o, Allah'ın nuruyla bakar; gerçekleri çok güzel görür, iyiyi kötüyü anlar.”

Siz de, size gelen bir haberin doğruluğunu araştırın! Kur'an-ı Kerim'de zâten ayet-i kerime var:

إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا

(الحجرات: ٦)

² Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.399, no:3052; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.312, no:3254; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.354, no:1529; Ukaylî, *Duafâ*, c.VIII, s.95, no:1856; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.191, no:1234; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.67, no:1537; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.351, no:1154; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7497; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.183, no:2042; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.387, no:663; Beyhakî, *ez-Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.374, no:370; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.86; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.207; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.99, no:2500; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.118; Ebû Ümâme RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.94; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.88, no:30730; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.41, no:80; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.334, no:531.

(In câeküm fâsikun bi-nebein fetebeyyenû)
“Fâsıkın birisi, günahkârın birisi size bir haber getirirse, ‘Bu haber doğru mu, yanlış mı?’ diye tahkik edin bakalım!” (Hucurat, 49/6) buyruluyor.

Bir gazete bir haber yazıyor; doğru mu, yanlış mı?.. Yâni yalancı gazeteleri tasfiye etmemiz lâzım! Açıkça söylüyorum ben de... Bugünlerde her şeyi açıkça söylemek modası var, ben de açıkça söyleyeyim: Yalancıları tasfiye etmemiz lâzım! Yalancı radyoları, yalancı gazeteleri, yalancı televizyonları, yalancı şahsiyetleri tasfiye etmemiz lâzım!.. Toplumun şamarını yesin, bir daha yapamasın!

Pekiye yüz verirsek buna, ne olur?.. Bu kötü huy yayılır. Sonunda bu kötü huyun cezasını, buna müsamaha edenler de çeker. Onlara da gelir cezası bir gün... O bakımdan bu hadis-i şerifin mûcebince amel olunmasını, hassasiyetle rica ediyorum. Bu önemli bir şey, bütün kardeşlerim dikkat etsinler!..

Bir de dinleyen kardeşlerim, dinlemeyen kardeşlerime anlatsınlar, nakletsinler: “Bak böyle cezası varmış bu işin! Aman bir konuyu destekli, mesnetli, delilli, isbatlı olan bir şeyi konuşalım! Bilmediğimiz şeyi konuşmayalım!” desinler.

Hattâ müslümanın, bilmediği şeyde hüsnü zan etmek vazifesi de var. Hüsnü zan ne demek?.. “İnşâallah o güzeldir, öyle değildir.” diye onun

lehine düşünüp, iyiye yormak. Bu da müslümanın vazifesi... Ama çok kesin olarak kötülük ortaya çıkmışsa, onu da söylemek lâzım!..

Bu birinci hadis-i şerif sevgili Akra dinleyicileri, size Yeni Şakran kasabasından okuduğum.

b.Çocuğunu Geç Evlendirmenin Vebâli

İkinci hadis-i şerife geçmek istiyorum. Bu da anne ve babalarla ve evlenme çağına gelmiş evlâtlarla ilgili bir hadis-i şerif olacak. Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş.

Biliyorsunuz Hazret-i Abbas, Peygamber Efendimiz'in sevgili amcalarından birisiydi. Onun oğlu Abdullah da biraz gençti, delikanlıydı. Peygamber Efendimiz'le beraber hac filân yapmıştı. Bilgisi, görgüsü çoktu. Bir de şâhâne güzelliği vardı. Yâni bakıldığı zaman, insanı etkisi altına alan, çok alımlı, güzel bir çehresi vardı Abdullah ibn-i Abbas RA'ın Peygamber Efendimiz'in dedelerine de çok benzeyen bir kimseymiş. Hani bazan torunlar dedelerini andırırlar ya... O rivayet ediyor Peygamber Efendimiz'den.

Bakın bu annelerin, babaların sorumluluğunu gösteren bir hadis-i şerif. Size okuyayım, çocuklar da dinlesinler! Nikâh yaşına gelmiş çocukları da ilgilendiriyor:³

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.486, no:5507; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.587, no:45337; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.119, no:21664.

مَنْ بَلَغَ وَلَدَهُ النِّكَاحَ وَعِنْدَهُ مَا يُنْكِحُهُ
فَلَمْ يُنْكِحْهُ ثُمَّ أَحَدَتْ حَدَّثًا فَالِإِثْمُ عَلَيْهِ

(لديلمى عن ابن عباس)

RE. 411/7 (*Men beleğa veledühü'n-nikâha ve indehû mâ yünkihuhû, felem yünkihhu, sümme ahdesse hadesen, fe'l-ismü aleyhi*)

Kısa bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki: (*Men beleğa veledühü'n-nikâha*) “Kimin çocuğu nikâhlanacak, düğün yapacak, evlenecek yaşa ulaşırsa... Büyüdü çocuk, evlenecek yaşa geldi. (*Ve indehû mâ yünkihuhû* Adamın elinde de çocuğunun düğününü yapacak, onu nikâhlayacak maddî imkân ve mal mülk var... (*Felemyünkihhu*) Ama tehir ediyor, evlendirmiyor, geciktiriyor.

(*Sümme ahdesse hadesen*) Bu arada da çocuk, bir suç işlerse, fenâ bir şey yaparsa...” Delikanlı ya... Deli ne demek?.. Akılsız demek. Delikanlı ne demek?.. Kanı biraz delişmen, kaynıyor. Evlendirilmeyen çocuk, delikanlılığının icabı olarak fenâ bir şey yaparsa... Ne kastediliyor, bu fenâ bir şey ne demek?.. Flört demek, konuşma demek, belki daha kötüsü zina demek olabilir. “Böyle bir kötü bir şeyi yaparsa, (*fe'l-ismü aleyhi*) günahı onu evlendirmeyen babayadır.” diyor Peygamber SAS Efendimiz. Biliyorsunuz, ayet-i kerimede buyruluyor:

لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

(الأنعام: ١٦٤)

(*Lâ teziru vâziretün vizre uhrâ*) “Kimse kimsenin suçunu yüklenmez, herkes kendi işlediği suçun cezasını kendisi çeker.” (En’am, 6/164) kàide-i umûmiyyesi var İslâm hukukunda. Bunu atasözü olarak dedelerimiz nasıl söylemiş:

“—*Her koyun kendi bacağından asılır.*” diye söylemiş.

Evet, bir suç işlendiği zaman, suçu işleyenin bir cezası vardır. Kötülük yapan bir delikanlı da bülüğ çağına gelmiş, âkıl, bâliğ olmuş mu?.. Evet, âkıl ve bâliğ oldu, namazı kılması gereken yaşa geldi. Tamam, sorumluluk çalışmağa başladı. Bunun işlediği her şeyden ilk sorumluluk kendisinedir. O bir günah kazanmış olacak, defterine bir günah yazılacak ama, bu çocuğun bu günahı işlemesinin sebebi, onu evlendirmekle vazifeli olan ebeveyninin, anne ve babasının onu evlendirmemiş olması olduğundan; İslâm’da bir işe sebep olanlar da cezalandırıldığından, anne baba da o günahı işlemiş gibi günaha giriyor.

Adam hacı diye düşünelim... Hacca gitmiş, sakallı, dindar, takvâ ehli bir insan... Adam beş vakit namazını kılmış, adam iyi bir İslâmî hayat sürmüştü... İyi ama çocuğunu evlendirmemiş; çocuğu anasına, babasına lâyıık olmayan kötü bir iş yapmış. O suçun cezası babaya da geliyor. Baba işlemediği halde, çocuğunu o suçu işletecek duruma düşürdüğü için, o cezayı almış oluyor.

Ben onun için, İskenderpaşa'daki vaazlarımda da söyledim, Söğütlüçeşme'deki vaazlarımda da söyledim, yazdım da... Bir çocuk âkıl ve bâliğ olacak çağa geldiği zaman, hani;

“—Yedi yaşında namazı emredin, on yaşındayken kılmazsa, inad ederse zorlayın, döğün, o namaza alıştıırın! Akıl baliğ olduğu zaman, artık sevabı, günahı kendisine yazılmaya başlayacak, ona alışkanlık olarak hazırlayın!” diyordu Peygamber Efendimiz.

Ben de demiştim ki:

“—Bakın, demek ki çocuklarımıza, akıl baliğ olmadan önce, yâni yedi yaşından on yaşına kadarki zaman içinde, ilkokul çağında sevapları günahları, hepsini belletmeliyiz. ‘Şunlar şunlar sevap, vazife, farz... Şunlar şunlar günah; bunları da yapmamak lâzım!’ diye, çocuklara öğretmemiz lâzım! Ondan sonra günaha girmesin diye. Evlenecek çağa geldi, evlendirilmedi, bir günah işledi. O zaman sorumluluğu anne ve babaya geliyor. Şimdi burada tabii, bazıları diyecek ki:

“—Hocam âkıl ve bâliğ ne zaman oluyor?.. Ortaokul çağında âkıl ve bâliğ oluyor. Daha bunun lisesi var, üniversitesi var, askerliğı var... Şimdi ben bunu evlendirsem ne olacak?..”

Tabii, bu bizim toplumumuzun durumu. İslâm'ın emirleri böyle değil! İslâm'ın emirleri çağlar üstü, çağlar boyu, cihanşümül, bütün dünyaya yaygın olan şey...

Meselâ, ben şahsen kendi çocuğumu, okul çağında iken evlendirmeyi kendisine teklif ettim, zorladım, ama olmadı. O başka türlü düşündü. Evlenmesi birkaç yıl gecikti.

“—Evlâdım, ben seni evlendireyim! Sana da bakarım, eşine de bakarım; yâni senin evini de sağlarım, geçimini de sağlarım. Korkma, evlen!” diye tavsiye etmiştim.

Nereden tavsiye etmiştim?.. Bu hadis-i şerifi okuduğum için, bana bir sorumluluk gelmesin diye tavsiye etmiştim. Size de bu konuyu açıyorum. Çünkü, sizin sevap kazanmanız benim için önemli... Ben size kılavuzluk eden bir insanım. Sizin bilmeniz gereken, sizin için tehlike olan şeyleri, size önceden bildirmem gerekiyor. Bu benim vazifem. İşte size bunu da böylece bildirmiş oluyorum, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Demek ki, çocuklarınızı mümkün olduğu kadar erken evlendireceksiniz.

Şimdi nasıl oluyor bu devirde?.. Bu devirde bir insan liseyi bitiriyor, üniversiteyi bitiriyor, mastır yapıyor, doktora yapıyor, Amerika'ya gidiyor, ihtisasını tamamlıyor... Geliyor, askerliğini tamamlıyor. Saçlarına kır düşüyor, yaşı kırk yaşına geliyor; ondan sonra evleniyor.

Olmaz! Çok gecikmiş oluyor. Nasıl olacak?.. Mümkün olduğu kadar erken evlenmiş olacak, ciddî bir yuva kurmuş olacak ve ondan sonra öbür çalışmaları yapacak.

Benim bir tanıdığım kimse vardı, üniversiteyi bitirdikten sonra evlendi. Ama sonra dedi ki:

“—Yâhu, ben bu evliliğin böyle olduğunu bilseydim, lisedeyken evlenirdim. Çünkü, çok rahat oldum ve çok rahat çalışıyorum.” dedi.

Hani bazıları, “Bekârlık sultanlıktır.” diyorlar. Bazıları, “Erken evlenmek olmaz. İnsanın en verimli çağları, en şâirâne çağları, işte bu bekâr geçirdiği çağlardır. Evlenmesin!” filân diyorlar. Bunlar Avrupalıların görüşleri, Peygamber Efendimiz öyle söylemiyor.

c. Yatarken Abdestli Yatmak

Bu hadis-i şerifi de size anlattıktan sonra, bir de özel bir ibadeti size hatırlatmak istiyorum bu konuşmamda... Bu kişisel, kişinin kendisiyle ilgili bir ibadet... Bu özel ibadetle, bu cumaki konuşmamı itmam etmiş olacağım.

Biliyorsunuz, namaz kılmak sevaplı bir şey, oruç tutmak iyi bir şey... Zekât vermek çok sevaplı, iyi bir şey zenginler için... Hacca gitmek güzel... Zikir bir ibadet, Kur’an okumak bir ibadet, ilim öğrenmek ibadet... Bunları biliyorsunuz. Bir de Peygamber SAS Efendimiz’in günlük yaşantı içine bizlere bir tavsiyesi var: “Bir insan geceleyin abdest alıp, birkaç rekât namaz kılıp —2 rekât, 4 rekât, neyse— abdestli olarak yatmalı!” diye Efendimiz’den çeşitli hadis-i şerifler var, tavsiyeler var. Şimdi o tavsiyelerden birkaç tane okuyacağım ki, bunun önemi anlaşılsın. Bu hususta sizi teşvik etmek istiyorum.

Okuyacağım birinci hadis-i şerifi, Abdullah ibn-i Ömer RA, yâni Hazret-i Ömer'in oğlu Abdullah rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

مَنْ بَاتَ طَاهِرًا بَاتَ فِي شِعَارِهِ مَلَكٌ وَلَا يَسْتَقِرُّ
سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ إِلَّا قَالَ الْمَلَكُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَبْدِكَ
فَلَانَ فَإِنَّهُ بَاتَ طَاهِرًا

(قط. عن أبي هريرة؛ ك. والبخاري عن ابن عمر)

RE. 410/13 (*Men bâte tâhiren, bâte fî şîarihî melekün ve lâ yestakırru sâaten mine'l-leyli illâ kâle'l-melekü: Allâhümma'ğfir li- abdike fülânin, feinnehû bâte tâhirâ.*)

Mübârek metnini okuduk, bu hadis-i şerifin mânâsı ne?..

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Men bâte tâhiren*) “Müslümanlardan her kim ki abdestli olarak yatarsa...” Abdest aldı, abdestli olarak yatağa yattı, uyuyacak. (*Bâte fî şîarihî melekün*) *Şîar*, içe giyilen çamaşır demek.

⁴ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.328, no:1051; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.37, no:64; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.446, no:13621; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.363, no:1398; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.242, no:1068; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.28, no:2780; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.441, no:1244; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.317; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.560, no:41336; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.98, no:21604.

“Onun iç çamaşırını ile vücudu arasına giren bir melek, onunla beraber geceler.” “Koynunda bir melek geceler.” desek, herhalde yakışacak, güzel olacak.

(*Ve lâ yestakırru sâaten mine'l-leyli*) “Gecenin hiç bir vaktinde durmaz bu melek; (*illâ kâle'l-melekü*) bu melek dâimâ der ki: (*Allâhümma'ğfir li-abdike fülânin*) ‘Yâ Rabbi, abdestli yatan şu benim koynunda bulunduğum kulunu mağfiret eyle, affet bu kulunu... (*Feinnehû bâte tâhirâ*) Çünkü bu tertemiz yattı, abdestli iken yattı. Bunu afv ü mağfiret eyle yâ Rabbi!..’ diye, gecenin hiç bir saniyesinde durmadan, dâimâ böyle o kul için Allah’a dua eder.”

Böyle diyor Peygamber Efendimiz. Bundan ne anlıyoruz?.. Demek ki, geceleyin yatarken taze abdest alacağız, (2 rekât / 4 rekât) biraz namaz kılacağız; abdestli olarak sağ yanımıza besmeleyle yatıp, güzelce abdestli bir şekilde uyuyacağız.

Bu okumak istediğim birinci hadis-i şerif. Biraz da zihninize perçinlensin diye, birkaç rivayeti birden okumak istiyorum.

d. Yatarken Az Yemek, Az İçmek

İkinci hadis-i şerif Abdullah ibn-i Abbas RA’dan:⁵

⁵ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XI, s.326, no:11891; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.1370, no:21471; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.525, no:3535; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XX, s.101, no:21613.

مَنْ بَاتَ لَيْلَةً فِي خِفَّةٍ مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ

يُصَلِّي تَدَاكَّتْ حَوْلَهُ الْحُورِ الْعَيْنُ حَتَّى يُصْبِحَ

(طب. عن ابن عباس)

RE. 410/14 (*Men bâte leyleten fî hıffetin mine't-taâmi ve's- şerâb, yusallî tedâkket havlehü'l-hûri'l-înü, hattâ yusbiha*)

“Bir kimse geceleyin yatarken, şöyle az yemiş olarak, az meşrubat içmiş olarak ve namaz kılmış olarak gecelerse, ibadet edip uyursa; (*tedâkket havlehü'l-hûri'l-în hattâ yusbiha*) o iri gözlü, uzun kirpikli, o güzelim cennet hürileri etrafında birbirleriyle tokuşurlar, çarpışırlar, sabaha gelince kadar... ‘Ben bunun yanına yaklaşacağım!.. Ben bunun yanına geleceğim!..’ diye, melekler birbirleriyle sabaha kadar izdihamlı bir şekilde dururlar.” buyrulmuş oluyor.

Kim bu kimse?.. Yatarken az yemek yemiş, az meşrubat içmiş, midesi şişkin değil. Bu da bir önemli husus... “İnsanın akşam yemeğini hafif yemesi, sıhhati için çok iyi.” diyor zamanımızın doktorları da. Ama bunu Peygamber Efendimiz, o zamandan söylemiş.

Hafifçe yemiş, az içmiş, midesi rahat... Midesinde bir izdiham, şişlik yok. Bir de namaz kılmış bir halde, iki rekât, dört rekât ne kadar kıldıysa kılmış. Etrafına huri kızları üşüşüyorlar, birbirleriyle itişip kakışarak... Tabii ceng ü cidal mânâsına değil de, çok olduklarından ne

yapsınlar, kendilerine bir yer bulmak için... Sabaha kadar böyle etrafında izdiham içinde hürî kızları olacak.

O cennetlik hürî kızları ki, onları anlatırken Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Eğer bu hürî kızlarından bir tanesi, yüzünü değil de, serçe parmağının ucunu şu dünya halkına bir gösterseydi, bütün dünya ışıl ışıl aydınlanırdı.” diyor. O hürî kızları etrafına toplanacak.

e. Abdestli Yatıp da Ölen Kimse

Üçüncü hadis-i şerifi okuyorum. O da Enes RA’dan rivayet edilmiş, aziz ve sevgili kardeşlerim:⁶

مَنْ بَاتَ عَلَى طَهَارَةٍ ثُمَّ مَاتَ مِنْ
لَيْلَتِهِ مَاتَ شَهِيدًا
(ابن السنن عن أنس)

RE. 411/1 (*Men bâte alâ tahâretin, sümme mâte min leyletihî, mâte şehîdâ.*)

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“Kim abdestli olarak gecelerse, o gece de eceli gelir de vefat ederse...” Akşamleyin abdestli yatmıştı mübarek. Ama ne yapalım, ömrü bu kadarmış.

⁶ İbnü’s-Sinnî, *Amelü’l-Yevmi ve’l-Leyleh*, c.III, s.395, no:731; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.15, s.544, no:41290; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XX, s.100, no:21608.

Geceleyin ecel geldi, vefat etti. “Abdestli olarak yatmış olduğu gecede vefat ederse, (*mâte şehîdâ*) şehid olarak ölmüş olur.”

Biliyorsunuz, hayat önemli de, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Hepimiz yaşıyoruz. Allah afiyetli, sıhhatli, mutlu, huzurlu, güzel bir ömür nasib etsin... Uzun ömür nasîb etsin hepinize, hepimize... Yaşamak güzel, fakat ölüm de çok mühim bir olay!.. Herkesin nasıl öleceği belli olmuyor. Kimisi çok ızdırab çekiyor. Ölüm kolay bir olay değil. Peygamber Efendimiz bildirmiş ki:

“—Bir insana elli defa kılıç vurulmuş gibi acı çeker.” Bazı vefat eden insanlardaki o ölümün çırpıntıları, o sekerât-ı mevtin halleri, ızdırapları... Yâni böyle insanın kanı çekilip canı çıkarken, bazılarında çok zor olacak tabii...

Sonra bir başka nokta var: İnsan öleceği zaman, şeytan gelip onun imanını çalmağa çalışır. Onun kâfir olarak ahirete göçmesi için, en son uğraşını, mücadelesini verir, kandırmağa çalışır. Allah’ın varlığını inkâr ettirmeğe çalışır, dinden, imandan çıkartmağa çalışır.

Onun için, şeytan yanına sokuldu mu, tehlikeli bir mahlûk yanına sokulmuş; tam o zamanda büyük bir tehlike var... Belki de kandırır, Allah etmesin... Kandırabilir, çünkü şeytan usta bir mahlûk. Şeytan yanına gelmesin, imanını almasın; kötü bir hâtime ile, sû-i hâtime ile, imansız olarak ahirete göçmesin diye, insanın her türlü tedbiri alması lâzım!.. Ne türlü fedâkârlık gerekiyorsa, yapması lâzım!..

Ama o kadar büyük fedâkârlığa lüzum yok! Peygamber Efendimiz müjde veriyor, bize yol gösteriyor. Gece abdest alarak yatmış olan bir insan, o gece ölürse şehid olarak ölür. Şeytan yanına gelemez, imanını alamaz. Ölümü de bir şehid gibi olur. Mü'min-i kâmil olarak ölür. Şehid olarak ölür dediğine göre de, ahirette şehid sevabı alacak, abdestli yattığı için... Tabii, ben bu hadis-i şerifleri okuyunca çok sevindiğim için, siz de sevinesiniz diye bu hadisleri okudum. Ama mürşid-i kâmillerimize, şeyhlerimize, hocalarımıza dua etmeden sözümü bitirmek istemiyorum. Allah razı olsun, bu ilimleri kendileri öğrenip, hadis-i şerifleri okuyup, Kur'an-ı Kerim ayetlerini okuyup, hazmedip, İslâm'ı en derin mânâsıyla, en derin noktalarına kadar tetebbû edip öğrenip de, bizi o bilgilerine göre yetiştirdi bu mürşid-i kâmillerimiz, hocalarımız...

Hassaten bu okuduğum *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabını yazan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendimiz... Süleymaniye'de Kânûnî Türbesinin yanında kabri olan büyük alim, büyük muhaddis, hadis alimi... Sonra kendisini gördüğümüz, elini öptüğümüz, duasını aldığımız, mübarek şeyhimiz Mehmed Zâhid Kotku Efendimiz... Ankara'da adına cami var, İstanbul'da camiler var, mektepler var... Allah razı olsun, İstanbul Belediye Başkanı bir caddeye Mehmed Zâhid Kotku ismini verdi.

Onlara dua ediyoruz. Neden?.. Çünkü bunları bize onlar öğretiler. Kitaplarda okumadan önce, adet olarak bu mübarek zatların hayatlarında bunları gördük, onlardan bu tavsiyeleri aldık. Şimdi hadisleri okuyoruz da, onların bize ne kadar güzel yollar gösterdiğini anlamış oluyoruz. Onu anladığımız için, onlara minnetdarlığımız var.

Bu, içinde size şimdi bu hadis dersini verdiğim, Şakran'daki hacı kardeşimizin evine de Hocamız gelmiş, burada odasında namaz kılmış. Ondandan da bir haz duyduğum için, o büyüklerimizi o bakımdan da anmak istiyorum. Allah makamlarını a'lâ eylesin... Cennette yüksek makamlar ihsân eylesin... Şefaathlerine, himmetlerine, teveccühlerine cümlemizi nâil eylesin... Bize ne kadar sevaplı şeyler öğretmişler. Ben de onlardan öğrendiğimi size nakletmiş oldum. Bu cuma sohbetimde, delil olarak üç tane hadis de okuyarak, anlatmış oldum.

Demek ki, sevgili Akra dinleyicileri, bundan sonra geceleyin yatarken bir güzel âdetiniz olsun... Kişisel âdetiniz, kendinize mahsus, sevap kazanmak için bir itiyadınız oluyor bu: Abdest alacaksınız, abdestinizi tazeleyeceksiniz, iki rekât veya dört rekât namaz kılacaksınız, besmeleyle yatağa yatacaksınız. Ne faydası var?.. Etrafınıza hûri kızları toplanacak, izdihamlı bir şekilde, birbirleriyle itişe kakışa... "Bu Allah'ın mübarek kulu" diyerek sizin yanınızda olmak isteyerek, hûri kızları toplanacak...

Bir melek sizin koynunuzda geceleyecek; “Yâ Rabbi, bu abdestli yattı, tertemiz bir kul, bunu afv ü mağfiret eyle!..” diye, sabaha kadar durmadan dua edecek. O gece ecel gelirse, şehid olarak vefat edeceksiniz. Bunu adet edindiğiniz zaman, inşâallah bir zaman gelir, ölümünüz geldiği zaman gene böyle abdestliyken olmuş olur.

“—Hasta olup da insan abdest alamamış olsa?” diye bir soru geldi aklıma. “Efendim, hasta da, kanıyor da her tarafı, abdesti tutmuyor. Yatakta olduğundan, işte böyle abdest alamadı. Geceleyin böyle yatamadı ama, o gece öldü...”

Hastalar hakkında müjde var, Peygamber Efendimiz bildiriyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri meleklerine der ki:

“—Benim bu hasta kulum, sıhhatliyken neler yapıyorsa, şimdi hasta olduğu için yapamıyor amma, yapmış gibi onun defterine o sevapları yazın!” buyurur.

Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri, adet edinilmiş olan şeyleri, hastalık ve mâzeret sebebiyle yapamayan insanlara, yapmış gibi sevap veriyor.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Sanıyorum sizin yüzünüzü güldürecek, sevindirecek, müjdeli birkaç hadis-i şerifi size nakledebildim. Hepinizin cumasını tebrik ederim. Allah bu güzel günün hayrından, bereketinden, mânevî mükâfâtlarından cümlelerinizi istifade ettirsin...

Cümlenizi rahmetine gark eylesin, rahmet deryasına daldırsın...

Rahmeti suyuyla yıkayıp, pırıl pırıl nurlu müslümanlar eylesin... İki cihan saadetine mazhar eylesin... Sevdiklerinizle beraber, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11. 10. 1996 - İzmir

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

